

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLI. — Wydana i rozesłana dnia 30. kwietnia 1908.

Treść: (№ 81—83.) 81. Rozporządzenie, którem wydatuje się przepisy dla ochrony życia i zdrowia osób, zajętych zawodowo robotami pokostniczemi, lakierniczemi i malarskiemi. — 82. Obwieszczenie, dotyczące przekształcenia Urzędu celnego pobocznego w Mauthen w ekspozyturę celną. — 83. Rozporządzenie, którem zabrania się używania dawnej waluty austriackiej w stosunkach między kupcami i przemysłowcami a publicznością.

81.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych z dnia 15. kwietnia 1908.,

którem wydatuje się przepisy dla ochrony życia i zdrowia osób, zajętych zawodowo robotami pokostniczemi, lakierniczemi i malarskiemi.

I.

Szczegółowe przepisy dla zakładów i pracowników przemysłowych.

§ 1.

Lokalności w zakładach przemysłowych, przeznaczone do wykonywania robót pokostniczych, lakierniczych i malarskich przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, muszą odpowiadać wymogom rozporządzenia ministerialnego z dnia 23. listopada 1905., Dz. u. p. Nr. 176.; o ile rozechodzi się o zakłady nowo założone. O ile zaś ma się do czynienia z zakładami, już istniejącymi, to muszą one być dość obszerne, umożliwiać dokładne przewietrzanie i dać się opalać. W każdym wypadku należy ściany i podłogę odnośnych zamkniętych pracowni zaopatrzyć okładem bez spajają

i dającym się łatwo zmywać. Pracownie te należy utrzymywać w czystości, a czyszczenie ma być zawsze przeprowadzane drogą moką i po ukończeniu robót.

§ 2.

Przedsiębiorcy przemysłowi są obowiązani, o ile w zakładach, które mają być ocenione według § 1., zatrudnia się więcej jak 20 robotników, zajętych robotami pokostniczemi, lakierniczemi i malarskiemi, oddać robotnikom tym do rozporządzenia na umywalnie i szatnie osobne ubikacje w zakładach przemysłowych, dające się ogrzewać i zaopatrzone w urządzenia dla przechowywania odzieży, tudzież jadalnie i dbać o ciągłe utrzymywanie tych ubikacji w czystości.

II.

Szczegółowe przepisy co do prowadzenia przedsiębiorstwa.

§ 3.

W przemyśle pokostniczym, lakierniczym i malarskim tudzież w tych wszystkich przemysłach, w których zawodowo wykonuje się roboty pokostnicze, lakiernicze i malarskie, należy przechowywać farby i kity, zawierające ołów, oraz używać ich jedynie w takich naczyniach i rezerwoarach, na których zaznaczono w sposób dostrzegalny i zrozumiały, iż zawartość ich mieści w sobie ołów.

§ 4.

Używanie w przemyśle bieli ołownej oraz innych farb i kitów, zawierających ołów, do pokostowań wewnętrznych jest zakazane.

Za pokostowania wewnętrzne w myśl niniejszego rozporządzenia uważa się te pokostowania, które stosownie do użytku, na jaki stale lub przezwyczajem są przeznaczone, nie podlegają bezpośrednio wpływom atmosferycznym.

Zakaz, objęty ustępem 1., nie ma zastosowania do robót, mających za przedmiot uskutecznianie pierwszego pociągnięcia zasadniczego przy wykonywaniu czysto białych pokostowań na takich samych dawnych powłokach, zawierających ołów, lub uskutecznianie pokostowań w miejscach, w których powłoka wystawiona jest często na działanie pary wodnej lub pary innego rodzaju.

Wyjątkowo może władza przemysłowa, przy zarządzeniu wskazanych zresztą środków ostrożności, dozwolić użycia preparatów, wymienionych w ustępie 1., także do pokostowań wewnętrznych, jeżeli rozchodzi się o wykonanie robót, które w przeciwnym wypadku nie przypadłyby w udziale przemysłowi krajowemu.

§ 5.

O ile używanie w przemyśle bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, jest w myśl przepisów § 4. dopuszczalne przy wykonywaniu robót pokostniczych, lakierniczych i malarskich, względnie o ile zezwolono na ich używanie, nie można przy robotach tych zatrudniać ani kobiet ani młodocianych robotników pomocniczych.

Zakaz ten ma zastosowanie, o ile rozchodzi się o młodocianych robotników pomocniczych, także do robót, mających na celu czyszczenie ubikacji, wymienionych w § 1., tudzież osobnej odzieży roboczej, o której mowa w § 8. Czyszczenie odzieży roboczej ma być zawsze uskuteczniane drogą mokrą.

Wyjątek zachodzi co do młodocianych uczniów, którzy ukończyli już 14. rok życia, o tyle, o ile użycie ich do robót, wymienionych w ustępie 1., potrzebne jest dla zupełnego osiągnięcia celu nauki. Jednakowoż także to zajęcie nie może w ogólności trwać dłużej, jak sześć tygodni.

§ 6.

Robotników pomocniczych, o których wie pracodawca, iż zachorowali na zatrucie ołowiem, można dopiero po stwierdzeniu przez lekarza, że odzyskali zdrowie i że są zdolni do robót przemysłowych, przy których używa się bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, zająć ponownie przy tych robotach tudzież przy czyszczeniu pracowni,

wymienionych w § 1. oraz osobnej odzieży roboczej, o której mowa w § 8.

§ 7.

Tłuczenie lub mielenie bieli ołownej albo połączeń, zawierających ołów, tudzież ugniatanie ich z oliwą lub pokostem ma być uskuteczniane nie ręką, lecz tylko przyrządami mechanicznymi i to w ten sposób, aby przy tem, podobnie jak przy nasypanyaniu i przesypanyaniu materiałów, zawierających ołów, robotnicy byli odpowiednio chronieni przed wytwarzaniem się pyłu i aby pył nie dostawał się do pracowni. Jednak w razie potrzeby ilość 3 kg minii a najwięcej 0.5 kg innych farb ołownych z wyjątkiem bieli ołownej może być tygodniowo rozcierana ręką przez poszczególnego robotnika.

Usuwanie suchych powłok lub kitów, zawierających ołów, przez ścieranie i zdzieranie pumeksem może mieć miejsce tylko po poprzednim zwilżeniu. Muł i odpadki, powstające przy ścieraniu, należy usuwać jeszcze w stanie wilgotnym.

O ile robót, wymienionych w § 4., ustępach 3. i 4., nie przedsięwzię się przy budowach pod gołym niebem, to muszą one być wykonywane w odosobnionych miejscach, w których musi się wyraźnie uwidocznić, iż tam pracuje się przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów.

§ 8.

Przedsiębiorca winien dbać o to, aby robotnicy, pracujący przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, nosili osobną odzież roboczą i osobne nakrycie głowy, które muszą być w odpowiedni sposób czyszczone. W przedsiębiorstwach przemysłowych, zatrudniających więcej jak 20 robotników, winien przedsiębiorca dostarczyć odnośnym robotnikom odpowiednią odzież roboczą i odpowiednie nakrycia głowy tudzież starać się o ich regularne czyszczenie.

Nadto winien przedsiębiorca dostarczyć robotnikom, pracującym przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, wody (do picia i do mycia się), naczyń do mycia się, szczotek, mydła i ręczników w odpowiedniej ilości i jakości.

Również winien przedsiębiorca zaprowadzić wiewniki dla robotników, pracujących przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, w zajęciach, przy których wytwarza się większa ilość pyłu.

§ 9.

W ubikacjach mieszkalnych i sypialniach, przeznaczonych dla robotników pomocniczych, nie można ani przechowywać bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, ani też przedsiębiorca tamże żadnych manipulacji z temi materyałami.

§ 10.

Robotnicy, pracujący przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, są obowiązani używać odzieży roboczej i nakryć głowy, których im dostarczono, stosownie do ich przeznaczenia i korzystać z dostarczonych im wiewników przy wszystkich robotach, połączonych z wytwarzaniem się obfitszego pyłu.

Robotnicy ci winni przed przerwami, przeznaczonemi na posiłek, tudzież po skończeniu roboty umyć dokładnie twarz i ręce oraz wypłukać usta.

Robotnicy ci winni również powstrzymać się w miejscach roboczych od używania palonych napojów gorących i tytoniu (cygar, papierosów, fajki, tytoniu do żucia i tabaki) i mogą spożywać potrawy i napoje, których przechowywanie w pracowniach najsurowiej jest zabronione, tylko w czasie przerw, przeznaczonych na posiłek, po za pracowniami, a tam gdzie istnieją osobne ubikacje w tym celu, tylko w tych ubikacjach.

III.

Przepisy co do szczególnego nadzoru.

§ 11.

W pracowniach, w których pracuje się przy użyciu bieli ołownej lub połączeń, zawierających ołów, należy rozporządzenie to przybić w miejscu łatwo dostępnem i utrzymywać je zawsze w stanie czytelnym.

Każdemu robotnikowi, zajętemu przy robotach z bielą ołowną lub połączeniami, zawierającami ołów, należy udzielić bezpłatnie z chwilą, gdy wstępuje w stosunek służbowy, jeden egzemplarz pouczenia, wydrukowanego jako załącznik niniejszego rozporządzenia; dotyczących robotników należy wciągnąć do osobnego spisu.

Pracodawca winien dbać o to, aby robotników, wymienionych w poprzedzających ustępach, ode-

ślano natychmiast do lekarza kasy chorych z chwilą pojawienia się pierwszych oznak zatrucia ołowiem.

W przedsiębiorstwach, zatrudniających więcej aniżeli 20 robotników, winien pracodawca postarać się o to, aby robotnicy, pracujący przy użyciu bieli ołownej i połączeń, zawierających ołów, poddawani byli przynajmniej co trzy miesiące badaniu lekarskiemu co do objawów zachodzącego ewentualnie zatrucia ołowiem.

W przedsiębiorstwach tych winien lekarz, przeprowadzający badanie, wciągnąć do spisów, które mają być prowadzone w myśli ustępu 2., każdorazowe przeprowadzenie badania lekarskiego tudzież jego wynik.

Spisy te należy przedkładać państwowym organom nadzorczym na ich żądanie.

IV.

Postanowienia karne.

§ 12.

Przekroczenia rozporządzenia niniejszego będą stanowić przedmiot postępowania karnego według rozporządzenia ministryalnego z dnia 30. września 1857., Dz. u. p. Nr. 198., o ile nie mają uleść ukaraniu stosownie do powszechnych ustaw karnych lub w charakterze przekroczeń ordynacyi przemysłowej.

V.

Początek mocy obowiązującej.

§ 13.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej w dniu 1. kwietnia 1909.

Bienert wlr.

Fiedler wlr.

Załącznik.

Pouczenie.

1. Każda praca, przy której używa się ołowiu lub przetworów ołowiowych, może spowodować zatrucie ołowiem.

2. Zatrucie ołowiem następuje przez to, że farby ołowiowe, chociażby tylko w nieznacznej ilości, dostają się do ust za pośrednictwem zawałanych rąk, włosów brody i ubiorów przy jedzeniu i piciu, przy paleniu i zuciu tytoniu oraz zażywaniu tabaki, tudzież iż bywają w postaci pyłu wdychane przy pracy lub iż w jakikolwiek inny sposób wchodzą w ciało.

Skutki tego zatrucia ołowiem ujawniają się często dopiero po upływie dłuższego czasu, skoro ilości ołowiu, które wejdą w ciało, nagromadzą się do tego stopnia, iż mogą wywołać objawy otrucia.

3. Pierwsze oznaki zatrucia ołowiem polegają zwykle na pojawieniu się niebiesko-szarego rąbka na dziąśle, zwanego rąbkiem ołownym i szczególnej bladeści twarzy a przede wszystkim warg. Z pośród dalszych objawów choroby należy zwłaszcza wymienić: kuczowate bóle brzucha, wychodzące z okolicy pępka, tak zwane morzysko ołowicze, często w połączeniu z wymiotami i zatknięciem stolca, rzadziej biegunką, bóle w stawach i zasłabnięcia porażenne, bóle głowy, ogólne kurcze, nieprzytomność, wielki niepokój, nawet oślepięcie i ciężkie objawy mózgowie, które niejednokrotnie mają przebieg śmiertelny.

4. Zatrucia ołowiem ulegają zazwyczaj wyleczeniu przy odpowiedniej, dość wczesnej pomocy lekarskiej, jeżeli chorzy mogą uchylić się od dalszego szkodliwego oddziaływania ołowiu.

5. Zatrucia ołowiem można uniknąć, przestrzegając następujących

wskazówek co do zachowania się:

- a) W czasie pracy i po za nią należy utrzymywać jak największą czystość, zwłaszcza unikać należy przy pracy wszelkiego wywoływania pyłu.
- b) Przy pracy nosić należy zawsze osobną odzież roboczą i osobne nakrycie głowy, który to ubiór należy co najmniej raz na tydzień zmieniać. Odzież przeznaczoną do wyjścia na ulicę, należy w czasie pracy przechowywać tak, aby była chroniona przed brudem i kurzem.
- c) Robotnicy, którzy mają do czynienia z farbami ołowiwymi, winni spożywać potrawy silne i możliwie tłuste oraz powstrzymać się od używania palonych trunków wysokokowych.
- d) W pracowniach należy bezwarunkowo unikać używania palonych trunków wysokokowych tudzież tytoniu w jakiejkolwiek postaci (cygar, papierosów, fajki, tytoniu do zucia i tabaki).
- e) Potrawy i napoje, przyniesione lub doniesione do pracowni, należy aż do ich spożycia przechowywać w ten sposób, aby były zupełnie chronione od brudu i kurzu. Należy je spożywać tylko w czasie przerw, umyślnie na ten cel przeznaczonych, a tam gdzie istnieją osobne jadalnie tylko w nich.
- f) Przed każdym posiłkiem i przed ukończeniem pracy należy dokładnie umyć ręce i twarz, zwłaszcza brodę i wypłukać usta ciepłą wodą; usta powinno się wypłukać czystą wodą przed każdym przyjmowaniem napoju.
- g) Mycie się należy uskuteczniać o ile możności nie w pracowniach.
- h) Fajki, tytoniu i artykułów żywności nie należy przechowywać w kieszeniach odzieży roboczej.
- i) Każdy z robotników winien co najmniej raz na tydzień wykapać się, przyczem należy dokładnie wymyć zwłaszcza włosy na głowie i brodę.
- k) Każdy z robotników winien przy najmniejszej dolegliwości zasięgnąć rady lekarza i zwrócić przytem uwagę jego na okoliczność, iż przy pracy miał do czynienia z przetworami ołowiwymi.

82.**Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 16. kwietnia 1908.,****dotyczące przekształcenia Urzędu celnego pobocznego w Mauthen w ekspozyturę celną.**

Urząd celny poboczny II. klasy w Mauthen przekształcono na ekspozyturę Urzędu celnego głównego w Bielaku; ekspozytura ta zatrzymuje upoważnienia celne urzędu celnego pobocznego II. klasy.

Korytowski wlr.

83.**Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu z dnia 24. kwietnia 1908.,**

którym zabrania się używania dawnej waluty austriackiej w stosunkach między kupcami i przemysłowcami a publicznością.

Z uwagi na niedogodności, wynikające z używania dawnej waluty austriackiej obok waluty ko-

ronowej w stosunkach z publicznością, oraz z uwagi na niejednokrotne nadużycia, które pojawiły się w tej mierze, zabrania się ze względu na rozporządzenie cesarskie z dnia 21. września 1899., Dz. u. p. Nr. 176., część III., którym wprowadzono z dniem 1. stycznia 1900. walutę koronową, jako wyłączną walutę krajową w miejsce dotychczasowej waluty austriackiej, liczenia w walucie austriackiej w stosunkach między kupcami i przemysłowcami a publicznością. Również nie można w przyszłości podawać cen w walucie austriackiej ani w ofertach, rachunkach, fakturach, taryfach cen, cennikach, ogłoszeniach i obwieszczeniach publicznych ani też w oknach sklepowych, na wystawach, targach itp.

Do przekroczeń zakazu tego stosują się postanowienia karne rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857., Dz. u. p. Nr. 198.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem 1. lipca 1908.

Klein wlr.

Korytowski wlr.

Bienerth wlr.

Fiedler wlr.

